

ABRAHAM

— DOOR —
J. P. SCHABERG.

UTRECHT_ J. H. VAN PEURSEM.

DE AARTSVADER ABRAHAM.

Stoondruk van J. VAN BOEKHOVEN, te Utrecht.

Treshing & Co. Lith. Amst.

DE AARTSVADER ABRAHAM

EN ZIJNE GESCHIEDENIS,

DOOR

J. P. SCHABERG.

TE UTRECHT, BIJ J. H. VAN PEURSEM.

I.

A B R A H A M.

Er is in de wereld misschien geen naam meer bekend dan die van Abraham, wiens geschiedenis wij in dit boekje lezen kunnen. Christenen en Joden, ja zelfs de Mahomedanen kennen dien naam en houden de nagedachtenis van Abraham in eere. De Joden dragen er roem op, dat zij Abrahams nageslacht zijn; vele Mahomedanen doen dat insgelijks. Maar de Christenen, die den éénigen Naam kennen, door welken wij moeten zalig worden, den naam van den Heer Jezus Christus, worden om eene andere reden in den Bijbel ook kinderen van Abraham genoemd. Waarom? Dat zal u duidelijk worden als gij deze geschiedenis geheel gelezen hebt.

Heel lang geleden, driehonderd twee en vijftig jaren na den zondvloed, werd Abraham geboren. Zijn vader heette Terach; ook had hij twee broeders, Nahor en Haran, en

eene halve zuster, Sara, die naderhand zijne vrouw werd. Zijn broeder Haran had een zoon, Lot genoemd, die dus een neef van Abraham was. Deze familie nu woonde in Ur der Chaldeën, in eene landstreek tusschen de rivieren den Eufraat en de Tiger; maar omdat Terach en zijne zonen herders waren, die eene talrijke kudde schapen en ander vee bezaten, trokken zij met hunne knechten en meiden de geheele landstreek door, om goede weiden voor hun vee te zoeken. Zulk eene zwervende levenswijze was aan het herdersbedrijf verbonden. Men woonde daarom niet in gebouwde huizen, maar in tenten, die gemakkelijk konden opgerold en vervoerd worden, en die telkens opgeslagen werden, wanneer men in eene nieuwe rustplaats aankwam, en weder opgerold, wanneer men haar verliet.

In het vaderland van Abraham en in zijn tijd zag het er droevig uit met de vereering van den eenigen waren God. De menschen waren tot de afgoderij vervallen, dat wil zeggen: zij vereerden de zon, de maan, de sterren en andere schepselen, alsof die Goden waren. Zoo ging de kennis en dienst van den waren God hoe langer zoo meer verloren. God zag die boosheid der menschen. Hij had hen aan hun lot kunnen overlaten; doch Hij was zoo barmhartig, dat Hij zijn Naam op aarde wilde bekend

laten blijven. Al zouden dan al de andere menschen Hem vergeten: onder één geslacht ten minste zou zijn naam bewaard worden. De Heer wilde één man afzonderen van de heidenen; aan dien man zou Hij zich telkens openbaren; Hij zou hem leeren en leiden; Hij zelf zou met hem spreken, gelijk een voorname vriend met zijn vriend spreekt; Hij zou aan dien man een talrijk nageslacht geven en onder dat nageslacht blijven wonen.

De man, die daartoe door den Heer verkoren werd, was Abraham. Toen deze vijfenzeventig jaren oud was, bevond hij zich te Haran, aan den oever van den Eufraat. Daarheen was Terach gereisd, maar daar ook was hij gestorven. Zijn zoon Haran, Lots vader, had hij al vroeger door den dood verloren, terwijl zijn andere zoon Nahor in Ur was gebleven. Dus werd Abraham te Haran het hoofd van het gezin. Wat zou hij nu doen? Naar zijne familie te Ur wederkeeren? Misschien zou hij het gedaan hebben, indien de Heer niet tot hem gesproken had. Maar de Heer zeide: „ga gij uit uw land en uit uwe maagschap, en uit uws vaders huis, naar het land, dat Ik u wijzen zal, en Ik zal u tot een groot volk maken en u zegenen en uwen naam groot maken, en wees een zegen. En Ik zal zegenen, die u zegenen, en vloeken, die u vloekt, en in u zullen alle geslachten

des aardrijks gezegend worden." Aan dat Goddelijk bevel gehoorzaamde Abraham. De heerlijke beloften, die hij kreeg, zullen hem wel verkwikt hebben. En al viel het niet gemakkelijk zijn vaderland te verlaten, om in een vreemd land te gaan wonen: hij deed wat de Heer zeide. Met zijne huisvrouw Sara en zijn neef Lot trok hij, benevens zijne dienstknechten en dienstmaagden en geheel hunne bezitting over den Eufraat, reisde verder naar de Jordaan, toog ook deze rivier over, en kwam zoo in het land Kanaän. Daar liet hij zijne kudden grazen, tot hij bij het eikenbosch More, in de nabijheid van Sichem kwam, waar hij zijne tenten nedersloeg.

Hier was het, dat Abraham weder eene verschijning van den Heer ontving. God zeide tot hem: „aan uw zaad zal Ik dit land geven." Uit deze woorden kon Abraham opmaken, dat Kanaän het land was, waar hij en zijn geslacht zou wonen, en dat hij dus ook kinderen zou krijgen, al bezat hij die nog niet. Dit land zou het eigendom worden van zijne nakomelingschap. Het is waar: er woonden al hier en daar in dat land volkstammen, Kanaäniten genoemd; maar omdat God het gezegd had, daarom geloofde Abraham, dat de ontvangen belofte zeker vervuld zou worden. Al aanstonds wijdde hij het land aan de vereering des Heeren: hij bouwde bij

Sichem een altaar, offerde aldaar, volgens oudvaderlijke gewoonte, en toonde aldus dat hij den levenden God dienen wilde. Op gelijke wijze bouwde hij naderhand, toen hij op zijne reize door Kanaän bij Beth-el kwam, een nieuwen altaar; want hij wilde op verscheidene plaatsen van het land de gelegenheid hebben zijnen God te vereeren, in vereeniging met al de zijnen.

Terwijl nu Abraham heen en weder trok, gebeurde het dat er een hongersnood in het land kwam. Kanaän was wel een heerlijk land, overvloeiende van melk en honig; een land, dat kostelijke weiden en waterbronnen voor het vee opleverde; maar het kon toch gebeuren, dat er gebrek aan de voornaamste levensmiddelen, vooral aan koren, ontstond. Ten zuiden van Kanaän lag echter een ander land, Egypte geheeten, en daar was gewoonlijk overvloed van voedsel. Toen dus die hongersnood kwam, begaf zich Abraham naar Egypte, om daar een korten tijd te wonen. Er was evenwel een bezwaar, dat hem bevreesd maakte. Hij vreesde namelijk, dat de Egyptenaars hem zijne vrouw ontrooven en hem misschien dooden zouden. Daarom sprak hij met Sara af, dat zij zeggen zouden: wij zijn broeder en zuster. Dit deed Abraham, omdat die oude volken, wanneer zij eene vrouw wilden hebben, dat aan haar vader, of als zij geen

vader had, aan haar broeder vroegen. Abraham meende dus heel verstandig te handelen door de zuivere waarheid te verzwijgen. Hij zou echter ondervinden, dat de zorg van God oneindig meer waard is dan alle menschelijke berekening. De Egyptenaars namelijk zagen Sara en vonden, dat zij eene zeer goede vrouw voor den koning wezen zou. Zij spraken er dus over met den Koning, en deze liet Sara naar zijn huis voeren, zonder eerst aan haar broeder om diens toestemming te vragen. Wel zond Farao (zoo heette de koning) aan Abraham vele geschenken; maar Sara hield hij in zijn huis om haar tot vrouw te nemen. Ach! wat zal Abraham angstig geweest zijn! Maar ziet, de Heer zorgde voor hem en verlostte hem uit zijne smart. Hij liet Farao en zijn huisgezin zware plagen ondervinden, en maakte den koning bekend, dat Sara de huisvrouw van Abraham was. Zoodra de koning dit vernam, liet hij Abraham bij zich komen, gaf hem zijne vrouw terug en zorgde, dat zij ongehinderd met al hunne bezittingen weder naar Kanaän konden terugkeeren.

Het schijnt, dat Abraham het niet voor zonde hield Sara voor zijne zuster uit te geven. Althans, wij zien hem later nog eens op dezelfde wijze handelen; maar ook toen had hij dezelfde beschamende ondervinding. Dit wordt ons in Genesis 20 verhaald. Wederom was het een

Koning, die Sara onverwacht naar zijn paleis liet wegvoeren. Het was Abimelech, koning van Gerar, eene Filistijnsche stad, waar Abraham zich toen bevond. Wederom was het de Heer, die Sara aan haar man wedergaf, en wel op dezelfde wijze als in Egypte. Abimelech en zijn hofgezin werden met eene zware krankheid bezocht. Daarenboven maakte de Heer aan Abimelech in een droom bekend, dat hij Sara aan Abraham, haar man, moest wedergeven; want dat deze ziekte hem om harentwil overkomen was. De Heer voegde daarbij, dat Abraham een profeet was en voor hem bidden zou om genezing; maar dat de koning en diens gezin zouden sterven, indien hij Sara niet terugzond. Abimelech gehoorzaamde aan Gods bevel. Hij verweet aan Abraham op eene zachte wijze, dat hij hem misleid had; doch Abraham verontschuldigde zich door te zeggen, dat hij de menschen van Gerar niet vertrouwd had, omdat zij God niet vreesden. Nu is het wel waar, dat men menschen, die God niet vreezen, niet vertrouwen kan; doch zooveel te meer moet ieder, bij wien de vreeze Gods woont, zich wachten voor alle bedrog. Wie op den Heer vertrouwt, wordt nooit beschaamd gemaakt. Ondertusschen bad Abraham tot den Heer, die nu de krankheid van des konings huis wegnam, waarna Abraham met rijke geschenken overladen, de stad Gerar verliet.

II.

ABRAHAM EN LOT.

Toen Abraham, na het ophouden van den hongersnood, in Kanaän was teruggekomen, reisde hij weder tot Beth-el toe, waar de altaar stond, dien hij vroeger gemaakt had. Andermaal offerde hij daar den Heer een dankoffer. Hij had daartoe overvloedig reden. Veilig had de Heer hem in het land der belofte teruggevoerd, hem zoowel als zijne geliefde vrouw en al de zijnen. Daarenboven waren zijne bezittingen aanmerkelijk vermeerderd. Knechten en meiden en allerlei soort van vee had hij in overvloed. Zijn God had hem beschermd in tijden van gevaar, en hem zijne gunst rijkelijk doen ondervinden. Moest hij den Heer dan niet openlijk danken, gelijk hij het zeker al dikwijls in de eenzaamheid gedaan had? — Ja, zoo overvloedig was het vee van Abraham en van Lot, dat het bezwaarlijk viel om op ééne plek genoegzame weide te vinden voor al die kudden. Reeds waren er twisten uitgebroken tusschen de herders van Abraham en Lot, hetzij over weide, hetzij over waterputten. Abraham begreep, dat het noodig was om van

elkander te scheiden, eer er mogelijk tusschen hem en Lot twist ontstond. „Laat toch,” zeide hij daarom op zekerem dag tot zijn neef: „Laat toch geene twisting zijn tusschen mij en tusschen u, en tusschen mijne en uwe herders; want wij zijn mannen broeders. Scheid u toch van mij; zoo gij de linkerhand kiest, zoo zal ik ter regterhand gaan.” Wij noemen dit gedrag van Abraham edelmoedig. Hij was de oudste, hij was het hoofd der familie, aan hem had God het land beloofd. Dus had hij aan Lot kunnen zeggen, welken weg deze trekken moest. Dit deed hij echter niet, maar liet aan Lot de vrije keuze. En hoe handelde Lot? Geheel anders dan zijn oom. Hij koos voor zich eene streek, die hij voor de beste hield, namelijk de vlakte van de Jordaan, eene landstreek waar de kostelijkste weiden en overvloed van water aange troffen werden. Zoo nam dan Lot afscheid van Abraham en ging in de stad Sodom wonen.

Maar de mensch, die voor zich het beste begeert, doet daarom niet altijd de beste keuze. Door zijne begeerlijkheid had Lot er niet op gerekend, dat de bewoners der landstreek, waar hij zich ging vestigen, goddelooze menschen waren, en dat hij door hen schade lijden, ja, ongelukkig worden kon. Dit zou hij naderhand ondervinden. De edelmoedige Abraham daarentegen had niet alleen

vrede in zijn hart, maar hij kreeg zelfs eene nieuwe, herhaalde belofte van God. De Heer zeide tot hem: „al dit land, dat gij ziet, zal Ik u geven en aan uw zaad, tot in eeuwigheid. Ik zal uw zaad stellen als het stof der aarde. Wandel door dit land in zijne lengte en in zijne breedte; want Ik zal het u geven.”

Hoe gelukkig moest Abraham zich nu gevoelen! Hij vertrok nu naar Hebron, sloeg bij de eikenbosschen van Mamre zijne tenten op en bouwde ook daar een altaar, gelijk hij op vorige plaatsen gedaan had.

Ondertusschen had Lot al spoedig reden om berouw te krijgen van zijne keuze. Behalve de koning van Sodom woonden in de Jordaanvlakte nog vier andere koningen in verschillende steden. Deze vijf koningen kregen ten tijde dat Lot te Sodom woonde oorlog met vier andere vorsten. Zij meenden sterk genoeg te zijn in den strijd, doch moesten het tegendeel ondervinden. Hun leger werd verslagen; zij zelven gingen op de vlucht, en de vreemde koningen trokken de steden Sodom en Gomorra binnen. Daar namen zij alles weg wat zij vonden: al het vee, al de levensmiddelen, alle kostbaarheden, alle menschen, die zich niet verstoken hadden, ook Lot en zijne have. Toen trokken zij weer weg, om met den behaalden buit naar hun land terug te keeren.

Van deze droevige gebeurtenis kreeg Abraham de tijding, toen hij aan de eikenbosschen woonde, die aan Mamre toebehoorden. Mamre had twee broeders, Eskol en Aner, en met deze drie broeders leefde Abraham in vriendschap. Toen hij nu vernam, hoe treurig het met Lot gesteld was, vroeg hij aan deze zijne bondgenooten of zij hem helpen wilden om de gevangenen te bevrijden. Zij waren daartoe bereid. Abraham zelf nam 318 van zijne sterkste knechten, die geleerd hadden hoe zij strijden moesten; zijne bondgenooten kwamen ook met hunne mannen, en toen trokken allen goed gewapend, met Abraham aan het hoofd, den vijand achterna. Uit dit alles zien wij, hoe verbazend veel knechten, meiden en vee Abraham toen reeds had. Hij mogt wel een herder vorst genoemd worden. Maar wij zien tevens, hoe hij de baatzuchtige handelwijze van Lot met goed vergold.

En hoe liep zijne onderneming af? Dat zullen wij verder hooren. De vijanden waren reeds met hun buit bij de stad Dan, in het noorden des lands, toen Abraham met zijn leger in hunne nabijheid kwam. Onverwachts viel Hij hen aan, en dat verwekte zulk een schrik onder de vijanden, dat zij zoo haastig mogelijk wegvloten. Er bleef voor hen geen tijd tot rusten overig; want zij werden zeer ver nagejaagd. Hun buit, hunne gevangenen en alles

wat zij hadden, was bij Dan achtergebleven. Lot en de zijnen, zoowel als de overige mannen en vrouwen en kinderen, waren alzoo gered, en keerden nu met hunne bevrijders naar het zuiden des lands terug. De koning van Sodom, die vernomen had wat er gebeurd was, kwam nu tot Abraham met het verzoek of de geredde menschen weer vrij naar Sodom mogten komen. Hij wilde hem den buit wel laten behouden. Hoe weinig kende hij Abraham! Neen, niet om zich te verrijken, maar om zijn neef te verlossen, had hij den togt ondernomen. Grootmoedig weigerde hij eenige winst; geen draad, geen schoenriem, niet het geringste wilde hij hebben: dat had hij aan den allerhoogsten God beloofd, die hemel en aarde bezit. „Gij moet niet kunnen zeggen,” sprak hij tot den koning: „ik heb Abraham rijk gemaakt.” — Zoo zag hij van alle voordeel voor zichzelf af. Zijne bondgenooten konden hun deel eischen, dat hun toekwam; maar hij verlangde niets buiten hetgeen zijne knechten verteerd hadden.

Bij deze zelfde gelegenheid kreeg Abraham nog een merkwaardig bezoek. Melchizedek, koning van Salem, een koning des vredes en een priester des allerhoogsten Gods, kwam den overwinnaar begroeten en op eene plechtige wijze zegenen, waarbij hij hem brood en wijn aanbood.

Abraham gaf aan den vredevorst tiende van alles, ten teeken van zijn eerbied voor God, die hem dezen zijnen priester had toegezonden.

Een nieuw bewijs van goddelijke gunst zou Abraham weldra ontvangen. Toen hij weder tot zijn gewoon bedrijf was teruggekeerd, schijnt hij op zekeren avond eenigzins zwaarmoedig geweest te zijn, wegens zijn gemis van kinderen. Het was net of zijn geloof hem begon te ontzinken. Maar de Heer verscheen hem op eene zeer troostvolle en bemoedigende wijze. „Vrees niet, Abraham!” zeide Hij tot hem: „Ik ben u een schild, uw loon zeer groot.” Uit het antwoord van Abraham op dit heerlijk woord blijkt, hoe somber hij toen was. „Heere, Heere!” sprak hij; „wat zult Gij mij geven, daar ik zonder kinderen heenga?” Wat baten mij al deze goederen? Geen kind, maar mijn knecht Eliëzer zal die erven! Maar de Heer antwoordde: „neen, niet deze knecht, maar uw eigen zoon zal uw erfgenaam zijn.” En alsof dit woord niet genoeg ware, leidde de Heer Abraham naar buiten, en zeide: „zie nu op naar den hemel en tel de sterren, indien gij ze tellen kunt. Zoo zal uw zaad zijn!” Als wij bij een helderen hemel 's avonds het oog naar boven slaan, zien wij eene menigte sterren, die onmogelijk te tellen zijn; maar in het land Kanaän is de lucht veel helderder en zijn de

sterren nog veel schitterender en talrijker dan bij ons. Het moest braham wonderlijk, ja bijna onmogelijk voorkomen, dat hij, die nog kinderloos was, zulk eene ontelbare nakomelingschap zou krijgen. Toch geloofde hij het weder; want de Heer had het gesproken. Daarom staat er in den bijbel: „en hij geloofde in den Heer, en Hij rekende het hem tot gerechtigheid.” Ja, de Heer deed nog meer; Hij maakte met Abraham een verbond, voorspelde hem wat er met zijn nageslacht gebeuren zou, herhaalde de belofte, dat zijn zaad dit gansche land zou erven en zeide, dat hij zelf met vrede en in goeden ouderdom zou sterven en begraven worden. Zoo werd Abraham vertroost en bemoedigd.

III.

ABRAHAMS GELOOF GEOEFEND.

Tien jaren waren al verstreken sedert Abraham zijn vaderland verlaten had, en nog had hij geen zoon. De Heer vond het goed, dat Abraham wachten moest, opdat hij in zijn geloof des te meer versterkt zou worden. Zoo

handelt de Heer meermalen met de menschen, die Hij tot zijn dienst vormen wil. Zij moeten leeren gelooven alles wat Hij zegt, al schijnt het ook onmogelijk, en al is het of de vervulling zijner beloften nooit komen zal.

Sara had zeker van haar man vernomen van die laatste heerlijke verschijning. Daar zij echter maar geene kinderen kreeg en al oud werd — zij was tien jaar jonger dan Abraham, en dus nu 75 jaar — dacht zij: misschien wil de Heer wel, dat Abraham nog eene andere vrouw neemt behalve mij. Het was in die tijden volstrekt niet vreemd, dat een man meer dan ééne vrouw had; doch Abraham had die gewoonte niet gevolgd. Nu had Sara eene Egyptische dienstmaagd, die Hagar heette. Deze wilde zij aan haren man tot eene tweede of bijvrouw geven, terwijl zij dacht: als deze vrouw misschien een zoon krijgt, zal ik hem als mijn eigen zoon beschouwen, omdat Hagar toch mijne dienstmaagd is. Over dit plan sprak zij met Abraham, en deze voldeed aan het verlangen van Sara, zoodat hij nu twee vrouwen had. Sara bleef echter altijd de voor naamste, zoodat Hagar hare dienstmaagd bleef.

Men zou verwacht hebben, dat Hagar zeer dankbaar zou geweest zijn voor de groote eer, die haar bewezen werd; doch dit was zoo niet. In plaats van hare meesteres nog meer dan vroeger te eeren en lief te hebben, werd zij

trotsch, gelijk het wel meer gaat met menschen, die onverwachte gunsten van aanzienlijken ontvangen. Zelfs begon zij in haren hoogmoed Sara te verachten. Dit kon de gevoelige vrouw niet verdragen. Zij klaagde er haren man over; maar deze zeide: „doe met uwe dienstmaagd wat goed is in uwe oogen.” Dus kon Sara duidelijk opmerken, dat Abraham geen schuld had aan Hagers trotschheid. Nu vernederde zij Hagar: zij toonde, dat zij nog altijd hare meesteres bleef, aan wie de dienstmaagd eerbied en gehoorzaamheid schuldig was. Maar Hagar bleef trotsch en weerspannig, en wilde zich niet vernederen. Integendeel nam zij het besluit om te vlugten. Stil liep zij weg, de woestijn in, den weg op naar Sur. Aan eene waterfontein gekomen, zette zij zich neder om wat uit te rusten. Maar ziet, wat gebeurt er? Een Engel komt tot haar en zegt, dat zij naar hare meesteres moet terugkeeren en zich aan haar onderwerpen. Tevens belooft hij haar, dat zij een zoon zou krijgen, dien zij Ismaël moest noemen. Nu wordt het trotsche hart van Hagar gebroken. Zij gehoorzaamt aan het bevel des Heeren en ondervindt niet lang daarna den zegen, dat God haar eenen zoon schenkt.

Bij de geboorte van Ismaël was Abraham 86 jaar oud. Dertien jaren lang had hij zich in het bezit van dezen

zoon verheugd, toen hem de Heer op nieuw verscheen. „Ik ben God de Almagtige!” sprak Hij: „wandel voor mijn aangezicht en wees oprecht, en Ik zal mijn verbond met u stellen.” Vol eerbied viel Abraham op zijn aangezicht voor God neder, en zoo hoorde hij wederom de heerlijkste beloften. Hij zou tot een vader van menigte der volken worden; zijn zaad zou het land Kanaän tot in eeuwigheid bezitten; de Heer zou hun tot een God zijn, en zij moesten met Abraham, tot een teeken van Gods verbond, de besnijdenis ontvangen. Maar nog meer: Sara zelf zou een zoon krijgen en zijn naam Isaäk noemen. De Heer zou Ismaël ook wel zegenen; maar Isaäk was de eigenlijke zoon der belofte, met wien de Heer zijn verbond zou oprigten. Over een jaar zou God dezen zoon aan Sara geven.

Wij kunnen wel begrijpen, met hoeveel eerbied Abraham zal zijn opgestaan, toen de Heer weder naar den hemel was opgevaren. Gehoorzaam aan het Goddelijk gebod liet hij zich met zijn zoon Ismaël en zijne dienaren besnijden, en wachtte verder geloovig de vervulling der beloften af, die hem gedaan waren.

Niet lang daarna zat Abraham op het midden van den dag voor zijne tent, toen hij in de verte drie mannen zag aankomen, welke reizigers schenen. Aanstonds stond

hij op, liep naar die mannen toe, boog heel beleefd voor hen ter aarde, en verzocht hun ten vriendelijkste of zij wat bij hem wilden uitrusten. „Och,” zeide hij, „gaat toch uwen knecht niet voorbij; maar verfrisch uwe voeten met wat water, en gebruikt een weinig brood.” De vreemdelingen namen dit aanbod aan, en nu bewees Abraham hun de grootste gastvrijheid. Dadelijk liet hij door Sara koeken bakken van drie maten meelbloem. Hij zelf liep naar de kudde, zocht een best kalf uit en liet dat slagten en toebereiden. Ondertusschen bezorgde hij boter en melk, en toen dat alles gereed was, bediende hij zelf zijne gasten, als ware hij hun dienstknecht.

In het eerst wist Abraham niet wie deze drie mannen waren; maar weldra bleek het, dat hij, onwetende, Engelen geherbergd had. Ja, het waren Engelen, in de gedaante van menschen door God tot hem gezonden! Eerst vroegen zij hem waar Sara was; en toen Abraham zeide: „in de tent,” vervolgde de voornaamste Engel: „over een jaar zal uwe huisvrouw Sara een zoon hebben.” Nu was Sara wel in de tent; maar zij stond nieuwsgierig achter de deur te luisteren naar hetgeen er gesproken werd. Toen zij nu van een zoon hoorde, dien zij krijgen zou, lachte zij ongeloovig; doch de Heer, die alles ziet, al schijnen wij ook verborgen, liet Sara roepen, en vroeg

haar, waarom zij gelagchen had. Sara werd bevreesd en loochende het, zeggende: „ik heb niet gelagchen.” Maar de Heer zeide, dat het wel waar was; doch zij moest bedenken, dat er voor den Heer niets te wonderlijk is. Al scheen het onmogelijk; toch zou zij over een jaar een zoon hebben, die Isaäk moest heeten. Na deze bestraffing kon Sara weder in de tent gaan, en de Engelen gingen den weg op naar Sodom.

Op dezen weg ging Abraham een eind met zijne hooge gasten mede, om hun uitgeleide te doen. Toen had er een merkwaardig gesprek plaats, waaruit duidelijk bleek, hoe vertrouwelijk de Heer met zijnen dienaar, als een Vriend met zijn vriend omging, maar waaruit wij ook Abraham's diepen eerbied voor God en zijne menschenliefde kunnen opmerken. De Heer zeide: „Ik wil voor Abraham niet verbergen wat Ik doe; want Ik heb hem gekend, en hij zal tot een groot en magtig volk worden, en alle volken der aarde zullen in hem gezegend worden. Nu ga Ik naar Sodom en Gomorra, omdat hare zonde zeer zwaar is, en als zij het uiterste niet gedaan, als zij zich niet verbeterd hebben, zal Ik het weten!” Deze laatste woorden ontroerden Abraham. Hij vreesde voor eene geduchte straf, die deze menschen krijgen zouden. Daarom waagde hij het, om voor die ongelukkigen te bidden. Hij zeide: „zult Gij ook den regtvaardige met den goddelooze ombrengen?

Misschien zijn er vijftig regtvaardigen in de stad: zult Gij de plaats niet sparen om de vijftig regtvaardigen, die binnen haar zijn? Zoudt Gij den regtvaardige dooden met den goddelooze?" Zoo smeekte Abraham, en — zijn gebed werd verhoord. De Heer sprak: „indien Ik binnen de stad vijftig regtvaardigen zal vinden, zoo zal Ik de gansche stad sparen om hunnentwil." Dat was een verblijdend antwoord. Maar nu begon Abraham aan de mogelijkheid te denken dat het getal van vijftig er niet zijn zou. „Zie," zeide hij: „ik heb mij onderwonden te spreken tot den Heer, hoewel ik slechts stof en asch ben! Misschien zullen aan de vijftig regtvaardigen vijf ontbreken: zult Gij dan om die vijf de gansche stad verderven?" Hoe eerbiedig en liefdevol was dit gebed! Andermaal verhoorde de Heer het, zeggende: „Ik zal haar niet verderven, zoo Ik er vijfenveertig zal vinden!" Bemoedigd door deze Goddelijke antwoorden, waagde Abraham het tot veertig, toen tot dertig, daarna tot twintig te dalen. Eindelijk zeide hij: „dat toch de Heer niet in toorn ontsteke, dat ik nog eenmaal spreke: misschien zullen er tien gevonden worden! „En de Heer zeide: Ik zal haar niet verderven om den wil der tien." Toen ging de Heer van Abraham weg, en deze keerde naar zijne woning bij het bosch van Mamre terug.

Was Abraham geen menschevriend? Ja, dat toonde hij door zijn aanhoudend gebed. O, wij begrijpen het, dat hij den anderen morgen vroeg opstond en naar de plaats ging, waar hij den vorigen dag met den Heer gesproken had, en waar hij in de verte naar Sodom kon zien. Dan ach! wat zag hij? Dikke rookwolken als van een brandenden oven. — Er waren geen tien regtvaardigen in deze zondige stad gevonden. De Heer had Sodom en Gomorra en het omliggende land verwoest, door vuur uit den hemel. Alles was verbrand; het gansche dal was in eene zee veranderd, die voortaan de Doode Zee genoemd werd. Niemand van de inwoners was gespaard, behalve Lot en zijne twee dochters; want de Heer gedacht aan Abraham en redde den ongelukkigen Lot, die nu bij vernieuwing ondervonden had, welk een verkeerde keus het was geweest, onder die goddelooze menschen te gaan wonen.

IV.

ABRAHAMS GELOOF BEPROEFD.

Een jaar na de verwoesting van Sodom, toen Abraham honderd, en Sara negentig jaar oud was, schonk God hun den beloofden zoon. Dat gaf eene groote vreugde aan de beide ouders. Zij noemden het kind Isaäk, welke naam lagchen beteekent. Wij weten, waarom zij het dien naam geven moesten; maar Sara zeide: „God heeft mij een lagchen gemaakt: al die het hoort zal met mij lagchen.” Zoo bedekte zij voor de menschen haar vroeger ongelooft, dat God gezien had. Hare vreugde was echter niet onvermengd. Ismaël was niet blijde met dat broertje en Hagar zeker ook niet. De reden daarvan kunnen wij wel gissen; want het was natuurlijk, dat Ismaël nu de voornaamste zoon niet bleef.

De haat van Ismaël bleek vooral zeer duidelijk op den dag dat Isaäk gespeend werd. Op dien dag rigtte Abraham een groot feestmaal aan; doch de vreugde werd jammerlijk gestoord. De veertienjarige Ismaël waagde het om Sara en den kleinen Isaäk te bespotten. Hierover werd Sara verbitterd. Zij drong er bij Abraham sterk op

aan, om Hagar en haren zoon weg te zenden; „want,” zeide zij, „de zoon dezer dienstmaagd zal met mijnen zoon niet erven.” Abraham had er eerst veel tegen, om aan den wensch zijner vrouw te voldoen: hij had Ismaël lief en betreurde het, dat de vrede in zijn huis verstoord werd; doch de Heer zeide hem, dat hij maar doen moest wat Sara verlangde. Tot zijne vertroosting herhaalde de Heer zijne beloften voor Ismaël, maar voegde er bij, dat Isaäk de eigenlijke zoon der belofte was. Nu gehoorzaamde Abraham. Den volgenden morgen vroeg liet hij Hagar met Ismaël vertrekken; hij gaf hun levensmiddelen voor de reis mede en liet hen in vrijheid gaan, waar zij wilden.

Het was zeker smartelijk voor Abraham, zoo van zijn zoon te moeten scheiden; doch voor de rust van zijn huisgezin was dit noodzakelijk. Bovendien was het Ismaëls eigene schuld. Ook maakte zijne geaardheid hem ongeschikt voor het herdersbedrijf; hij was beter geschikt om een woestijnbewoner te worden, een boogschutter, die een krijgmansleven leidde. Als zoodanig heeft hij dan ook in de woestijn Paran gewoond, waar hij tot een groot volk werd.

Dat de Heer hem om Abrahams wil zegende, had hij al spoedig na zijn vertrek uit de vaderlijke woning onder-

vonden. In de woestijn van Berséba namelijk, was Hagar verdwaald geraakt. De zon scheen heet; moeder en zoon leden een brandenden dorst, en — de waterflesch was ledig! Ismaël kon niet meer voort: hij versmachtte van dorst. Hagar kon dit niet langer aanzien; zij legde den jongen onder eenige struiken, waar hij voor de stekende zonnestrallen beschut werd, en zette zich verre van daar weenende neder. „Ik kan hem niet zien sterven,” dacht zij in hare smart. Maar nu verscheen haar weder een Engel, die haar eene waterput aanwees en nieuwe beloften voor haar zoon gaf. Aanstonds vulde zij de flesch met water, gaf Ismaël te drinken en kon nu blijmoedig haren weg vervolgen.

Intusschen toog Abraham met zijne kudden heen en weder door het land. Toen hij zich eens in het land der Filistijnen bevond, sloot hij op verzoek van hun koning Abimelech een verbond met hem; zoodat hij met de bewoners in vrede bleef leven. Rustig gingen alzoo eenige jaren voorbij, terwijl inmiddels Isaäk voorspoedig opgroeide tot der ouderen vreugde. Maar nu wachtte Abraham eene beproeving, zoo groot als hij nog nooit gehad had. Er klonk eene stem: „Abraham!” Het was de stem des Heeren. „Zie, hier ben ik!” was het antwoord. En nu vervolgde de stem: „Neem uwen zoon, uwen eeni-

gen, dien gij lief hebt, Isaäk, en ga henen naar het land Moria, en offer hem aldaar tot een brandoffer, op een van de bergen, dien Ik u zeggen zal."

Welk een bevel! Abraham moet zijn eenigen zoon, zijn geliefden Isaäk dooden, tot een brandoffer voor den Heer! Is het mogelijk? Zou hij het goed verstaan hebben? Er is geen twijfel aan. Hij heeft de stem des Heeren herkend; dezelfde stem, die meermalen tot hem kwam. Maar Isaäk is immers de zoon der belofte? Hoe kan dan vervuld worden wat God van dat zaad, van dien zoon beloofd heeft? Wat moet Abraham nu gelooven? wat moet hij doen? Abraham weet het: hij moet *gehoorzamen*, hoe smartelijk het hem ook valle. Zeker! zijn geloof wordt zwaar beproefd. *Begrijpen* kan hij het niet; maar toch kan hij blijven *gelooven*, dat God zijne beloften vervullen zal, al wordt Isaäk geofferd. „God is immers magtig, hem ook uit de dooden op te wekken.” Zoo overlegt hij bij zichzelf, (Hebr. 11 : 18) en hij gaat om te doen, wat de Heer bevolen heeft.

Reeds den anderen morgen vroeg ging Abraham op reis. Behalve zijnen Isaäk nam hij nog twee knechten mede. Zijn ezel werd gezadeld, het hout voor 't offer gekloofd en alles in orde gebragt. Den derden dag kwamen zij bij den berg, waar het offer moest plaats hebben. Toen

Abraham deze plaats in de verte zag, liet hij zijne knechten met den ezel wachten, en zeide, dat hij met zijn zoon tot hen zou terugkeeren als zij op dien berg hadden aangebeden. Dus behield hij zijn geloof, dat God zijne beloften houden zou.

Isaäk wist nog niets van het Goddelijk bevel. Zijn vader droeg zelf het vuur om het hout aan te steken, waarop het offer verbranden moest, en het mes waarmee het offer moest geslagt worden; terwijl hij zijn zoon het hout liet dragen. „Mijn vader!” vraagt eindelijk Isaäk; „zie het vuur en het hout; maar waar is het lam tot het brandoffer?” Hierop antwoordt Abraham alleen: „God zal zich zelven een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon!” Verder gaan zij te zamen zwiingend de hoogte op, tot zij op de bestemde plaats komen. Daar bouwt Abraham den altaar, schikt het hout in orde, en nu ontdekt Isaäk, dat hij zelf het lam is. Abraham bindt zijn zoon en legt hem op den altaar boven op het hout; hij grijpt het mes en heft de hand omhoog om Isaäk te slagen! In dit ontzettend oogenblik klinkt er op eens eene stem uit den hemel: „Abraham! Abraham!” „Zie, hier ben ik!” spreekt deze, en de Engel des Heeren vervolgt: „strek uwe hand niet uit aan den jongen, en doe hem niets! want nu weet ik, dat gij Godvreezende zijt, en

uwen zoon, uwen eenigen, mij niet hebt onthouden." Abrahams geloof had gezegepraald: hij kreeg zijnen zoon als 't ware uit de dooden weder. Terwijl hij nu zijne oogen opsloeg, zag hij achter zich een ram, die met zijne hoornen in de verwarde struiken, die daar groeiden, vast zat. Dit dier offerde hij nu ten brandoffer in zijns zoons plaats, waarna hij deze onvergetelijke plek Moria noemde; dat is: de Heer voorziet.

Andermaal riep nu de Engel des Heeren van den hemel en zeide: „Ik zweer bij mij zelve, spreekt de Heer; daarom, dat gij uwen zoon, uwen eenigen, mij niet onthouden hebt, zal Ik u grootelijks zegenen, en uw zaad zeer vermenigvuldigen, en uw zaad zal de poort zijner vijanden erfelijk bezitten. En in uw zaad zullen alle volken der aarde gezegend worden, naardien gij aan mijne stem gehoorzaam geweest zijt.”

Wij kunnen wel begrijpen, hoe verheugd en dankbaar Abraham weder met zijn zoon naar Berséba zal zijn wedergekeerd. Maar wanneer wij dan bedenken, hoe later eenmaal de eigen Zoon van God, onze Heer Jezus Christus, op diezelfde heuvelen van Moria zijn kruis gedragen heeft, waarop Hij is geslagt geworden als het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt: o, hoe moeten wij dan de liefde Gods aanbidden! De Heer Jezus is dat

zaad, waarvan de Engel tot Abraham gesproken had, in hetwelk al de volken der aarde zouden gezegend worden. Als wij in dien Heer gelooven, dan ontvangen wij den zegen van den geloovigen Abraham.

V.

ABRAHAMS LAATSTE LEVENSJAREN.

Na de gebeurtenissen, die wij besproken hebben, bleef Abraham hoofdzakelijk bij Hebron wonen. Daar trof hem, toen hij honderd zeven en dertig jaar oud was, een gevoelige slag: zijne geliefde huisvrouw Sara stierf, honderd zeven en twintig jaren oud zijnde. Diep moest dit verlies Abraham treffen. Hij weende over haar, doch hij behoefte niet te weenen als dezulken, die geene hope hebben. De Heer bleef hem nabij en sterkte hem. Door zijne vriendschap met zijne naburen viel het hem niet moeilijk, van zekeren Ephron een akker te koopen, die uitnemend geschikt was voor eene begraafplaats. Het was een stuk land met geboomte beplant; aan het einde van dien akker was eene spelonk, waarin de lijken kon-

den begraven worden. Nu wilde Ephron de plaats wel aan Abraham ten geschenke geven; doch Abraham betaalde liever de waarde; hij was rijk genoeg, en zoo verkreeg hij Machpela in vollen eigendom. Sara's lijk werd daar vervolgens begraven, en het verwondert ons niet, dat vader en zoon gaarne in de nabijheid van het graf bleven wonen, waar het stof der dierbare overledene be waard werd.

Wij hebben vroeger gezien, dat Abrahams broeder Nahor in zijn vaderland Ur was gebleven. Deze had acht zonen gekregen, waarvan de jongste Bethuël heette. Het was voor Abraham aangenaam, dat hij aangaande zijnen broeder deze goede tijding vernam. Vooral na Sara's dood dacht hij daarover na. Hij wenschte, dat zijn zoon Isaïk, die nu bijna veertig jaar oud was, eene godvreezende vrouw mogt krijgen; en zulk eene vrouw was onder de afgodische Kanaänieten niet te vinden. Daarom zond hij zijn voornaamsten knecht Eliëzer, die God vreesde, naar het land zijner vaders, om uit Abrahams maagschap een goede vrouw voor Isaïk te zoeken. De Heer maakte den weg van Eliëzer voorspoedig; zoodat de trouwe dienstknecht terugkwam met Rebekka, dochter van Bethuël, en dus eene kleindochter van Nahor. Nu gaf Abraham Rebekka aan Isaïk tot vrouw en schonk

haar de eer, dat zij in Sara's tent mogt wonen. Hierdoor werd Isaäk verblijd en vertroost na den dood zijner geliefde moeder, die nu al drie jaar in het graf rustte.

Nog vijfendertig jaar mogt Abraham zich in het geluk zijner kinderen verheugen, terwijl de Heer hem voortdurend zegende. Hij zelf nam ook nog eene vrouw, Ketura genaamd; ja zelfs gaf God hem nog zes zonen. Evenwel bleef Isaäk de eenige erfgenaam: de andere zonen zond Abraham, toen zij waren opgegroeid, met geschenken naar andere plaatsen, oostwaarts van Kanaän. Hij bleef gelooven, dat het nageslacht van Isaäk de belofte van God ontvangen zou, en zijn geloof werd niet beschaamd. Nog bij zijn leven zag hij de twee zonen, die de Heer aan Isaäk en Rebekka schonk. Toen deze knapen vijftien jaar oud waren, voelde Abraham echter zijn einde naderen. Honderd vijf en zeventig jaar oud zijnde, was hij aan het einde zijner vreemdelingschap. Hij stierf, des levens zat, en werd door zijne beide zonen Isaäk en Ismaël begraven in de spelonk van Machpela, bij zijne huisvrouw Sara.

Zóó leefde en stierf Abraham, de vader der geloovigen, de vriend van God. Merkwaardig was zijn leven in vele opzichten, vooral daardoor, dat hij zoo bijzonder door

den Heer geleid werd. God schonk hem groote voorregten; Hij schonk hem ook dat geloof, waardoor hij den Heer in alles leerde gehoorzamen. Als een vriend sprak de Heer met hem en leerde hem op God te vertrouwen. Abrahams geloof moest gedurig vaster en sterker worden; het moest worden geoefend en beproefd. Daartoe dienden al de leidingen Gods met hem. Allen, die in den Heer gelooven, kunnen aan Abraham zien, wat geloof is, en hoe men het geloof door daden bewijst. Daarom wordt Abraham de vader der geloovigen genoemd. Maar als hij hun vader genoemd wordt, dan mogen zij ook zijne kinderen heeten. Laat ons echter niet vergeten, dat zij een nog schooner eere naam hebben. Er staat in den bijbel: „zoovelen den Heer Jezus aangenomen hebben, dien heeft Hij magt gegeven kinderen Gods genaamd te worden, namelijk die in zijnen naam gelooven.” O, mogten alle lezers van dit boekje, met den schrijver, van God een geloof ontvangen, zoo opregt, zoo kinderlijk, zoo standvastig, zoo krachtig en zoo in daden werkzaam, als dat van Abraham!

Prijs 50 Cts. - Per 25 Ex f 10.-